

SILKEFRONT MOT KRIGSFORBRYTERNE

Albert Brock-Utne liker originale synspunkter og er ikke uvillig til å gjøre et stort publikum kjent med sine. Her er han ikke alltid like heldig — som da han dro til Sverige under okkupasjonen og akrev sin merkelige artikkel om forholdene ved Oslo universitet.

Hevreka! Nå har Brock-Utne funnet et synspunkt igjen. Han har valt bladet, der Carl Kreuger nå er blitt ansvarlig redaktør — Stockholms-Tidningen — til sitt forum, og går strengt og ubetinget originalt til frontalangrep mot krigsforbryterprosessen i Nürnberg. Kreuger-bladet slår ham stort opp.

— Det er bare enkelte ting ved deg jeg ikke liker, sa mannen, som slo i hjel kona si.

Brock-Utne innleder sitt angrep på Nürnberg-prosessens rettslige grunnlag ved — til å begynne med — å late som om det bare er «enkelte ting» ved prosessen som «man» ikke kan gå med på. Men etter å ha redegjort og tilpasset saker og ting etter sitt skjønn, kommer konklusjonen i imperativ form: Krigsforbryterprosessen i Nürnberg kan ikke forsvares «fra en objektiv rettsopfatnings synspunkt».

Når en vitenskapsmann stiller seg selv på objektivitetens og rettens strenge standpunkt, kreves det atskillig av hans argumentasjon og bevisførelse. Vi skal se hvordan hr. Brock-Utne oppfyller disse krav.

Han begynner med å erklære seg prinsipielt enig i at en «ville begå en urettferdighet mot ofrene om man lot disse forbrytelser gå upåtaalt hen» — tenk det, Hedda. Hvoretter han fordømmer de framgangsmåtene som er en ubetinget forutsetning for at Nürnberg-prosessen i det hele tatt kunne komme i stand. Det er visst dette samme

«ung upolitisk kvinne» — det skulle være interessant å vite hvor han har sine informasjoner om hennes innstilling fra.) Som kjent var likvideringen av Mussolini under kamphandlingene ingen prosess i det hele tatt. Men hadde Brock-Utne innrømmet det, ville han ha mistet en passende opptakt til sitt angrep. Det har ikke passet den objektive vitenskapsmanns polemiske hensikter.

I min studenttid kjente jeg en gløgg kar med særegne meninger, han gikk under navnet «Det reddede bygdegeni». Ved en fest fikk han denne devisen:

— Kan det ikke gjerast på ein annan måte?

Det er ikke første gang Brock-Utne absolutt har villet gjøre tingene på ein annan måte, men denne gang er han kommet i skade for å være original i en dypt alvorlig sak til fordel for krefter han nok ikke vil støtte. Men det er åndarbeidernes plikt å være så nønlunde orientert om virkningen av sine egne ord.

For det første, burde krigsforbryternes dommere være tyske, sier han. Brock-Utne tilføyer meget originalt at de burde dømmes etter tyske paragrafer fra før 1933, hevder at disse tyske paragrafer ville være tilstrekkelig til å få dømt dem — men unnlater å forklare hvordan. Personspørsmålet løses lekenet ved den påstanden at Tyskland før 1933 hadde en høy rettskultur, dommerne var ubestikkelige; en kunne derfor «med letthet» skaffe ukompromitterte dommere.

Hvor vet han nå det fra? Jo — han nøyer seg med det ene eksemplet — under riksdagsbrannprosessen ble Torgler og de to bulgarerne frifundnet. At Torgler like-

Der har vi det! Det er naturligvis dommerne, ikke krigsforbryterne som burde sitte på anklagebenken, for krenkelse av de elementære prinsippene for sivilisert rett. Brock-Utne legger forresten til som sin tredje anklage: «At man i alt for høy grad konsentrerer seg om de beslektedes forbrytelser.» En glemmer selerherrenes forbrytelser, sier han — som vanlig uten å presisere hva han sikter til. Det er jo alltid det mest lettviante.

*

I sin store prinsipielle tale for Nürnberg-domstolen presiserte den britiske anklager, Sir Hartley Shawcross, at det nettopp ikke var meningen å tillemppe «det forfattede naziprinsippet om tilbakevirkende lovgivning», med å skape rettsnormer for det som internasjonal rett og internasjonale traktater for lengst har brennmerket som forbrytersk. Sir Hartley sa:

— Det er stor forskjell på å si til en mann: «Du vil nå bli straffet for en handling som ikke var en forbrytelse da du begikk den», eller å si: «Du vil nå bli straffet for en handling som var en forbrytelse, da du begikk den, men på grunn av ufullkommen internasjonalt maskineri var det den gang ingen domstol som kunne domme deg.»

Og han la til — dette skal en merke seg:

— For så vidt som denne domstols stiftelsesdokument skaper en ny lov, har dets opphavsmenn skapt en presedens for fremtiden, en presedens som er virksom overfor alle, også dem selv.

Samme rett for de beslektede og de seirende altså.

I Paris-pakten — her i landet mest kjent som Kellogg-pakten — fordømte signaturmaktene det å «gripe til krig for å løse internasjonale konflikter». Og som Sir Hartley sa: «Paris-pakten er folkenes lov. Denne domstol setter den i kraft.»

60 stater, deriblant Tyskland, hadde bundet seg til Kellogg-pakten — ved krigsutbruddet i 1939 — alle de andre pakter og lofter tyskerne brøt ufortalt.

A angripe Nürnberg-domstolen